

**ПУТІВНИК ПО ACQUIS ЄС:
реферативний огляд новоприйнятих актів
за січень 2024 року***

Путівник по acquis ЄС містить оперативну систематизовану інформацію щодо прийнятих актів ЄС, ілюструє тенденції розвитку acquis та актуальні питання для держав-членів ЄС.

У першому розділі Путівника наведено реферативні огляди актів, опублікованих у січні 2024 року, які присвячені врегулюванню відносин у сферах:

- зовнішніх зносин;
- рибальства;
- зовнішніх зносин та безпеки;
- енергетики.

До другого розділу Путівника увійшли акти, прийняті ЄС щодо України в зазначений період. Це акти про солідарність з Україною в питаннях забезпечення її територіальної цілісності, суверенітету та незалежності, а також щодо врегулювання окремих аспектів виконання Україною Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку.

У третьому розділі Путівника наведено огляд тенденцій розвитку права ЄС (acquis ЄС).

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням

<https://padlet.com/rservvru/aquis-2024-shvzp1kicp47au55>

ЗМІСТ

I. Акти права ЄС	4
<i>Зовнішні зносини</i>	4
<i>Рибальство</i>	6
<i>Зовнішні зносини та безпека</i>	7
<i>Енергетика</i>	10
II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною	11
III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС	13

I. Акти права ЄС

Зовнішні зносини

Рішення № 1/2023 Ради асоціації Україна – ЄС від 10 листопада 2023 року щодо внесення змін до Додатку XLIV до Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку [2024/233]¹.

Цим Рішенням Рада асоціації Україна – ЄС замінює Додаток XLIV «Фінансове співробітництво» Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку (далі – Угода про асоціацію).

Із моменту завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію законодавство ЄС про захист фінансових інтересів Європейського Союзу, положення якого включено до Додатку XLIV до Угоди про асоціацію, було змінено шляхом прийняття Директиви (ЄС) 2017/1371 Європейського Парламенту та Ради про боротьбу із шахрайством, спрямованим проти фінансових інтересів Союзу, кримінально-правовими засобами. Отже, зобов'язання України, передбачені в Угоді про асоціацію, змінилися. Ці зміни відображені в Додатку до цього Рішення та мають бути імплементовані в українське законодавство до 31 грудня 2023 року.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

Рішення № 2/2023 Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі від 30 листопада 2023 року про позитивну оцінку імплементації першої фази згідно з Додатком XXI-A до Розділу 8 Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку [2024/193]².

Цим Рішенням Комітет асоціації Україна – ЄС надає позитивну оцінку щодо реалізації Україною першої фази приведення законодавства України про державні закупівлі у відповідність до *acquis* ЄС. Перша фаза імплементації передбачала виконання зобов'язань, визначених у частині 2 статті 150 та статті 151 Угоди про асоціацію. Зокрема, було скасовано тимчасові винятки із законодавства про публічні закупівлі протягом 90 днів із дати припинення або скасування правового режиму воєнного стану в Україні.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

¹ Decision № 1/2023 of the EU-Ukraine Association Council of 10 November 2023 as regards the amendment of Annex XLIV to the Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part [2024/233]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/233/oj>

² Decision № 2/2023 of the EU-Ukraine Association Committee in Trade Configuration of 30 November 2023 on the positive assessment of the implementation of phase 1 as set out in Annex XXI-A to Chapter 8 of the Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part [2024/193]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/193/oj>

Рішення № 3/2023 Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі від 30 листопада 2023 року про позитивну оцінку другої фази згідно з Додатком XXI-A до Розділу 8 Угоди про асоціацію між Європейським Союзом та Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з одного боку, та Україною, з іншого боку [2024/192]³.

Цим Рішенням Комітет асоціації Україна – ЄС надає позитивну оцінку щодо реалізації Україною другої фази приведення законодавства України про державні закупівлі у відповідність до acquis ЄС. Друга фаза імплементації передбачала виконання зобов'язань, визначених у статтях 153 та 154 Угоди про асоціацію.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

³ Decision № 3/2023 of the EU-Ukraine Association Committee in Trade Configuration of 30 November 2023 on the positive assessment of phase 2 as set out in Annex XXI-A to Chapter 8 of the Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part [2024/192]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/192/oj>

Рибальство

Регламент Ради (ЄС) 2024/259 від 10 січня 2024 року про встановлення на 2024 рік можливостей вилову окремих рибних запасів та груп рибних запасів, що застосовуються в Середземному та Чорному морях⁴.

Регламент містить умови, вимоги та заборони щодо вилову рибальськими суднами ЄС окремих видів рибних запасів у Середземному, Адріатичному, Іонічному, Левантійському, Альборанському та Чорному морях, а також Сицилійській протоці. Цей Регламент також застосовується до іншої рибальської діяльності, включаючи рекреаційне рибальство.

Регламент містить вісім додатків із вимогами до рибальських суден Союзу, які мають дозвіл на вилов окремих видів рибних запасів і груп рибних запасів.

Цей Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу» та застосовується з 1 січня 2024 року до 31 грудня 2024 року.

Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

Рішення Ради (ЄС) 2024/364 від 16 січня 2024 року про позицію Європейського Союзу в Комісії з питань рибальства в Західній та Центральній Атлантиці та про скасування Рішення (ЄС) 2019/1563⁵.

Європейський Союз є членом Комісії з питань рибальства в Західній та Центральній Атлантиці. Оскільки Союз повинен забезпечувати, щоб діяльність у сфері рибальства та аквакультури була екологічно стійкою в довгостроковій перспективі та керувалася таким чином, щоб відповідати цілям досягнення економічних, соціальних вигод і переваг у сфері зайнятості, а також сприяння забезпеченню продовольством, Рада схвалює позицію з питань рибальства в Західній та Центральній Атлантиці від імені Європейського Союзу, що міститься в Додатку I до цього Рішення. У позиції визначені принципи та орієнтири Союзу при підтримці тих чи інших заходів Комісії.

Крім того, щорічне уточнення позицій ЄС для сесій Комісії буде здійснюватися відповідно до порядку, визначеного в Додатку II до цього Рішення.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

⁴ Council Regulation (EU) 2024/259 of 10 January 2024 fixing for 2024 the fishing opportunities for certain fish stocks and groups of fish stocks applicable in the Mediterranean and Black Seas. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400259

⁵ Council Decision (EU) 2024/364 of 16 January 2024 on the position to be taken on behalf of the European Union in the Western Central Atlantic Fishery Commission and repealing Decision (EU) 2019/1563. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400364

Рішення Ради (CFSP) 2024/349 від 16 січня 2024 року щодо підтримки Конвенції про заборону біологічної та токсинної зброї⁶.

Це Рішення встановлює перелік заходів щодо підтримки Конвенції про заборону біологічної та токсинної зброї (далі – КБТЗ, Конвенція), детальний опис яких визначено в Додатку до цього Рішення.

До таких заходів належать:

- 1) підтримка універсалізації КБТЗ, що має на меті розширення членства в Конвенції;
- 2) розвиток потенціалу щодо імплементації КБТЗ на національному рівні, зокрема шляхом надання спеціальної технічної та правової допомоги державам-учасникам Конвенції, які звертаються з відповідним проханням, задля зміцнення потенціалу з імплементації Конвенції на національних рівнях;
- 3) ініціатива «Молодь за біозахист». Дана ініціатива передбачає організацію трирічних стипендіальних програм для молодих політиків, науковців і вчених Глобального Півдня, залучених у сферах, пов'язаних із КБТЗ;
- 4) підтримка міжсесійної програми КБТЗ через спонсорську програму, що дозволяє експертам із країн, що розвиваються, брати участь у міжсесійних засіданнях КБТЗ;
- 5) розробка інструментів інформаційно-просвітницької роботи, освіти і залучення (розробка навчальної програми на шести офіційних мовах ООН; організація заходів із нагоди 50-ї річниці набуття чинності Конвенції; переклад вебсайту КБТЗ на всі офіційні мови ООН).

Додатком до цього Рішення також передбачено його обґрунтування, загальну мету, спеціальні цілі та очікувані результати, а також питання кадрового забезпечення, звітування, тривалості реалізації заходів та їх бенефіціарів.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття. Це Рішення втрачає чинність через 36 місяців після укладення угоди між Європейською Комісією та Управлінням ООН з питань роззброєння відповідно до статті 3(3) Рішення. Це Рішення втрачає чинність через шість місяців із дати набрання ним чинності, якщо протягом цього періоду не буде укладено жодної угоди.

⁶ Council Decision (CFSP) 2024/349 of 16 January 2024 in support of the Biological and Toxin Weapons Convention. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400349

Рішення Ради (CFSP) 2024/385 від 19 січня 2024 року про встановлення обмежувальних заходів проти тих, хто підтримує, сприяє або уможливорює насильницькі дії ХАМАСу та Палестинського ісламського джихаду⁷.

Це Рішення встановлює обмежувальні заходи проти тих, хто підтримує, сприяє або уможливорює насильницькі дії ХАМАСу та Палестинського ісламського джихаду. Так, держави-члени Європейського Союзу вживають необхідних заходів для запобігання в'їзду або транзиту через їх територію фізичних осіб, які: надавали ХАМАСу, Палестинському ісламському джихаду, будь-якій іншій їх афілійованій групі або будь-якому їх осередку, філії, групі, що відкололася від них, або їх відгалуженню матеріальну чи фінансову підтримку; брали участь у фінансуванні ХАМАСу, Палестинського ісламського джихаду, будь-якої іншої їх афілійованої групи або будь-якого їх осередку, філії, групи, що відкололася від них, чи їх відгалуження, або у фінансуванні їх діяльності у зв'язку з ними, під їх ім'ям, від їх імені або в їх підтримку; брали участь у плануванні, підготовці або забезпеченні можливостей для насильницьких дій ХАМАСу, Палестинського ісламського джихаду, будь-якої іншої їх афілійованої групи або будь-якого їх осередку, філії, групи, що відкололася від них, або їх відгалуження у зв'язку з ними, під їх ім'ям, від їх імені або в їх підтримку; постачали, продавали або передавали ХАМАСу, Палестинському ісламському джихаду, будь-якій іншій їх афілійованій групі або будь-якому їх осередку, філії, групі, що відкололася від них, або їх відгалуженню озброєння та пов'язані з ним матеріальні засоби; підтримували, матеріально чи фінансово, або здійснювали дії, що підривають чи загрожують стабільності або безпеці Ізраїлю, у зв'язку, під ім'ям, від імені або в підтримку ХАМАСу, Палестинського ісламського джихаду, будь-якої іншої їх афілійованої групи або будь-якого їх осередку, філії, групи, що відкололася від них, чи їх відгалуження; були причетними до вчинення або співучасниками або віддачі наказів про вчинення серйозних порушень міжнародного гуманітарного права або права в галузі прав людини від імені або за дорученням ХАМАСу, Палестинського ісламського джихаду, будь-якої іншої їх афілійованої групи або будь-якого їх осередку, філії, групи, що відкололася від них, чи їх відгалуження; підбурювали або публічно провокували акти серйозного насильства зі сторони ХАМАСу, Палестинського ісламського джихаду, будь-якої іншої їх афілійованої групи або будь-якого їх осередку, філії, групи, що відкололася від них, чи їх відгалуження, у зв'язку з ними, під їх ім'ям, від їх імені або в їх підтримку; надавали підтримку фізичним або юридичним особам, групам, суб'єктам або органам, що здійснюють вищезазначену діяльність.

Рішенням також передбачено заморожування всіх коштів, інших фінансових активів та економічних ресурсів (надалі – активи), що перебувають у власності або

⁷ Council Decision (CFSP) 2024/385 of 19 January 2024 establishing restrictive measures against those who support, facilitate or enable violent actions by Hamas and the Palestinian Islamic Jihad. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400385

під прямим чи опосередкованим контролем фізичних або юридичних осіб, груп, суб'єктів та органів, що здійснюють вищеперелічені дії.

Перелік фізичних і юридичних осіб, груп, суб'єктів та органів, що підлягають заходам запобігання в'їзду або транзиту через територію держав-членів Європейського Союзу, а також заморожуванню активів встановлено в Додатку до цього Рішення. Додаток до цього Рішення містить підстави для включення до зазначеного Переліку, а також інформацію, необхідну для ідентифікації відповідних фізичних або юридичних осіб, груп, суб'єктів чи органів.

Це Рішення застосовується до 20 січня 2025 року.

Це Рішення набирає чинності з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Енергетика

Регламент Ради (ЄС) 2024/223 від 22 грудня 2023 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2022/2577, який закладає основи для прискорення розгортання відновлюваної енергетики⁸.

Цим Регламентом вносяться зміни до Регламенту Ради (ЄС) 2022/2577 від 22 грудня 2022 року, який закладає основи для прискорення розгортання відновлюваної енергетики⁹, у зв'язку із закінченням терміну його дії 30 червня 2024 року

Цей Регламент встановлює тимчасові правила надзвичайного характеру для прискорення процесу надання дозволів для виробництва енергії із відновлюваних джерел, з особливим акцентом на окремих технологіях відновлюваної енергії або проектах, які здатні досягти короткострокової перспективи.

Також частина положень Регламенту (ЄС) 2022/2577 передбачає нове правове регулювання для:

- випадків відсутності альтернативних або задовільних рішень щодо проектів заводів або установок із виробництва енергії із відновлюваних джерел;
- термінів надання дозволів на реконструкцію електростанцій із відновлюваних джерел енергії у спеціальних зонах відновлюваної енергетики або енергосистеми.

Регламент набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», однак застосовується лише з 1 липня 2024 року (за окремими винятками).

Цей Регламент є обов'язковим до виконання в повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

⁸ Council Regulation (EU) 2024/223 of 22 December 2023 amending Regulation (EU) 2022/2577 laying down a framework to accelerate the deployment of renewable energy. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400223

⁹ Council Regulation (EU) 2022/2577 of 22 December 2022 laying down a framework to accelerate the deployment of renewable energy. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2022.335.01.0036.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2022%3A335%3ATOC

II. Акти ЄС, прийняті на знак солідарності з Україною

Рішення Ради (CFSP) 2024/195 від 21 грудня 2023 року про внесення змін до Рішення 2014/145/CFSP щодо обмежувальних заходів стосовно дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України¹⁰.

Цим Рішенням внесено зміни до Додатку до Рішення 2014/145/CFSP, згідно з якими додано одну фізичну особу (англ. Pavel Alekseevich Marinychev) та одну юридичну особу (англ. PJSC Alrosa) до Переліку осіб, організацій і органів, на яких поширюються обмежувальні заходи. Додаток до Рішення 2014/145/CFSP змінено відповідно до Додатку до цього Рішення.

Додаток до цього Рішення містить підстави для включення до зазначеного Переліку, а також інформацію, необхідну для ідентифікації відповідної фізичної та юридичної особи.

Цей Регламент набирає чинності з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Імплементативний Регламент Ради (ЄС) 2024/196 від 21 грудня 2023 року про імплементативний Регламенту (ЄС) 269/2014 щодо обмежувальних заходів стосовно дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України¹¹.

Цим Регламентом внесено зміни до Додатку I Регламенту (ЄС) 269/2014, згідно з якими додано одну фізичну особу (англ. Pavel Alekseevich Marinychev) та одну юридичну особу (англ. PJSC Alrosa) до Переліку осіб, організацій і органів, на яких поширюються обмежувальні заходи. Додаток I до Регламенту (ЄС) 269/2014 змінено відповідно до Додатку до цього Регламенту.

Додаток до цього Регламенту містить підстави для включення до зазначеного Переліку, а також інформацію, необхідну для ідентифікації відповідної фізичної та юридичної особи.

Цей Регламент набирає чинності з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Цей Регламент є обов'язковим у повному обсязі й безпосередньо застосовується в усіх державах-членах.

¹⁰ Council Decision (CFSP) 2024/195 of 21 December 2023 amending Decision 2014/145/CFSP concerning restrictive measures in respect of actions undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400195

¹¹ Council Implementing Regulation (EU) 2024/196 of 21 December 2023 implementing Regulation (EU) No 269/2014 concerning restrictive measures in respect of actions undermining or threatening the territorial integrity, sovereignty and independence of Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400196

Рішення Ради (CFSP) 2024/330 від 16 січня 2024 року про внесення змін до Рішення (CFSP) 2019/2009 щодо підтримки зусиль України в боротьбі з незаконним обігом зброї, боєприпасів і вибухових речовин у співпраці з ОБСЄ¹².

Цим Рішенням внесено зміни до пункту 2 статті 5 Рішення (CFSP) 2019/2009, згідно з якими продовжено термін виконання Рішення (CFSP) 2019/2009 до 21 липня 2024 року.

Це Рішення набирає чинності з дня його прийняття.

Рішення Ради (CFSP) 2024/422 від 29 січня 2024 року про внесення змін до Рішення 2014/512/CFSP щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями Росії, що дестабілюють ситуацію в Україні¹³.

31 липня 2014 року Рада ухвалила Рішення 2014/512/CFSP¹⁴. У своїх Висновках, ухвалених 14 та 15 грудня 2023 року, Рада підтвердила засудження агресивної війни Росії проти України, яка є явним порушенням Статуту ООН, та нагадала про непохитну підтримку Союзом незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів та її невід'ємного права на самооборону проти російської агресії. У зв'язку з цим Рада вважає доречним зберігати в силі всі заходи, запроваджені Союзом, і вживати додаткових заходів, якщо це необхідно, допоки незаконні дії Російської Федерації продовжують порушувати заборону на застосування сили, що є серйозним порушенням зобов'язань за міжнародним правом.

Таким чином, Рада ухвалила рішення, яким продовжує дію Рішення 2014/512/CFSP до 31 липня 2024 року.

Це Рішення набирає чинності на наступний день після його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

¹² Council Decision (CFSP) 2024/330 of 16 January 2024 amending Decision (CFSP) 2019/2009 in support of Ukraine's efforts to combat illicit trafficking in weapons, ammunition and explosives, in cooperation with the OSCE. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400330

¹³ Council Decision (CFSP) 2024/422 of 29 January 2024 amending Decision 2014/512/CFSP concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202400422

¹⁴ Council Decision 2014/512/CFSP of 31 July 2014 concerning restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014D0512>

III. Огляд тенденцій розвитку права ЄС

Угода про нові заходи ЄС у сфері протидії відмиванню грошей¹⁵.

17 січня 2024 року депутати Європарламенту уклали угоду з Радою ЄС щодо нових заходів, спрямованих на посилення інструментарію ЄС у боротьбі з відмиванням грошей, фінансуванням тероризму та уникненням санкцій. Учасники переговорів домовилися про гармонізацію повноважень і заходів, що вживаються наглядовими органами у сфері боротьби з відмиванням грошей, а також про більш суворі санкції для порушників.

Вбачається, що підрозділи фінансової розвідки матимуть більше повноважень для аналізу й виявлення випадків відмивання грошей та фінансування тероризму, а також для призупинення підозрілих операцій. Ці підрозділи обмінюватимуться інформацією між собою та з компетентними органами, а також співпрацюватимуть з Управлінням по боротьбі з відмиванням грошей (AMLA), Європолем, Євроюстом та Європейською прокуратурою.

Держави-члени повинні будуть забезпечити негайний, необмежений, прямий і вільний доступ фінансової розвідки до інформації про бенефіціарних власників, що міститься в національних реєстрах, для компетентних органів, наглядових органів, податкових органів, AMLA, Європейської прокуратури, Європейського бюро по боротьбі із шахрайством (OLAF), Європолу та Євроюсту.

Угода має бути офіційно схвалена Парламентом і Радою найближчим часом.

Фіскальні правила після пандемії COVID-19: країни ЄС матимуть більше контролю¹⁶.

Європарламент хоче оновити Пакт стабільності та зростання ЄС, щоб надати державам-членам ЄС більш гнучкі повноваження в управлінні бюджетним дефіцитом і рівнем боргу.

Запровадження євро як спільної валюти призвело до необхідності гармонізації того, як держави-члени ЄС керують своїми боргами та бюджетними дефіцитами. Національні борги й дефіцити держав-членів не повинні бути надто високими, інакше євро може опинитися у скрутному становищі. Саме тому було створено Пакт стабільності та зростання ЄС. Європейська Комісія отримала повноваження координувати фіскальні політики держав-членів.

Наразі ЄС активував положення Пакту про уникнення непередбачуваних обставин (general escape clause). Це положення застосовується лише у випадку, коли єврозона або ЄС у цілому стикається із серйозним економічним спадом. Воно

¹⁵ Deal on new EU measures against money laundering. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240115IPR16801/deal-on-new-eu-measures-against-money-laundering>

¹⁶ Post-Covid fiscal rules: MEPs want EU countries to have more control. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20240117STO16883/post-covid-fiscal-rules-meps-want-eu-countries-to-have-more-control>

послаблює бюджетні вимоги до держав-членів, щоб вони могли мати більший дефіцит і підтримувати свою економіку для подолання кризи.

Відтермінування запуску Європейської системи інформації та авторизації подорожей (ETIAS)¹⁷.

Заплановане на 2024 рік запровадження ETIAS – спеціального дозволу на подорожі, що охоплює більшу частину Європи, – тепер відкладено до середини 2025 року.

Мета запровадження ETIAS полягає в запобіганні в'їзду до ЄС осіб, що становлять загрозу громадському порядку, національній безпеці або стабільним відносинам між державами Шенгенської зони.

Запровадження ETIAS передбачає, що близько 1,4 млрд громадян держав, з якими діє безвізовий режим, повинні мати дозвіл для короткострокового в'їзду до 30 європейських держав.

Варто зазначити, що дійсний дозвіл ETIAS дає можливість в'їзду на територію держав-членів ЄС стільки разів, скільки необхідно, для короткострокового перебування – зазвичай до 90 днів протягом будь-якого 180-денного періоду. При цьому зазначений дозвіл дійсний протягом трьох років або до закінчення терміну дії проїзного документа.

Парламент готовий до переговорів щодо загальноєвропейської картки інвалідності¹⁸.

Європарламент прийняв мандат на переговори з Радою щодо створення картки інваліда ЄС та картки паркування для людей з обмеженими можливостями.

Мандат Парламенту, підготовлений Комітетом із зайнятості та соціальних питань, вводить строк видачі та продовження карток – протягом 60 днів для картки інваліда ЄС і протягом 30 днів для картки паркування. Парламент також вводить можливість вимагати цифрову версію паркувальної картки.

Євродепутати пропонують зробити зазначені картки безкоштовними й у двох форматах – фізичному і цифровому. Планується, що правила подання заявки на отримання картки будуть доступними (у доступних форматах, включаючи національні та міжнародні мови жестів і шрифт Брайля) і викладеними доступною мовою. Переговори з Радою розпочнуться наприкінці січня. Держави-члени вже узгодили свою позицію.

¹⁷ European Union. What is ETIAS. URL: https://travel-europe.europa.eu/etias/what-etias_en

¹⁸ Parliament ready for talks on an EU-wide Disability Card. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240112IPR16765/parliament-ready-for-talks-on-an-eu-wide-disability-card>

Сектор потокового передавання музики: ЄС повинен забезпечити справедливу плату для виконавців і справедливі алгоритми¹⁹.

У резолюції, прийнятій 532 голосами «за», 61 «проти» і 33 «утрималися», депутати Європарламенту вимагають усунути дисбаланс у розподілі доходів від ринку потокового передавання музики у зв'язку з тим, що нині більшість авторів і виконавців отримують дуже низьку винагороду. Депутати вважають необхідним запровадження нових актів ЄС для цього сектору, оскільки такі акти в ЄС відсутні, незважаючи на те, що потокові послуги є основним способом доступу людей до музики.

Так звані «доцифрові ставки роялті», які застосовуються зараз, необхідно переглянути. Схеми оплати праці змушують авторів погоджуватися на нижчі доходи, тому є неприйнятними і повинні стати прозорими.

Необхідні дії ЄС задля гарантування доступності європейських музичних творів у переважній кількості постійно зростаючого контенту на платформах потокового передавання музики. Євродепутати пропонують обговорити питання щодо можливості запровадження конкретних заходів, таких як квоти на європейські музичні твори.

Законодавство ЄС повинно включати показники різноманітності для оцінки доступних жанрів і мов, а також присутності незалежних авторів, а європейська індустріальна стратегія музики має сприяти різноманітності європейського музичного сектору, підтримуючи непопулярних артистів.

Час криміналізувати мову ненависті та злочини на ґрунті ненависті відповідно до законодавства ЄС²⁰.

«Рада має прийняти рішення про включення мови ненависті та злочинів на ґрунті ненависті до кримінальних правопорушень у значенні статті 83(1) ДФЄС до кінця поточного законодавчого терміну», – йдеться у прийнятому Парламентом звіті від 15 січня 2024 року (397 голосів – «за», 121 – «проти», 26 – «утрималися»).

Члени Європарламенту прагнуть забезпечити універсальний захист для всіх, приділяючи особливу увагу особам з уразливих груп населення і спільнот. Наразі кримінальне законодавство держав-членів по-різному розглядає мову ненависті та злочини на ґрунті ненависті, тоді як загальноєвропейські правила застосовуються лише тоді, коли такі злочини вчинені на основі раси, кольору шкіри, релігії, національного чи етнічного походження.

Парламент закликає Комісію розглянути «відкритий» підхід, згідно з яким підстави для дискримінації не обмежуватимуться закритим списком, щоб

¹⁹ Music streaming sector: EU must ensure just pay for artists and fair algorithms. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240112IPR16773/music-streaming-sector-eu-must-ensure-just-pay-for-artists-and-fair-algorithms>

²⁰ Time to criminalise hate speech and hate crime under EU law. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240112IPR16777/time-to-criminalise-hate-speech-and-hate-crime-under-eu-law>

переконатися, що правила охоплюють випадки, мотивовані новою та мінливою соціальною динамікою.

Депутати Європарламенту також просять приділяти особливу увагу неповнолітнім, у тому числі випадкам цькування у школах та кібербулінгу, і закликають до створення надійної системи для захисту жертв, яка б мала міжсекторальний підхід, запровадження навчання відповідних спеціалістів і заходів для забезпечення безпечного доступу до правосуддя, спеціалізованої підтримки і відшкодування.

Торгівля людьми: угода щодо нових правил ЄС²¹.

20 січня Парламент і Рада досягли попередньої угоди щодо перегляду правил запобігання торгівлі людьми та боротьби з нею.

Угода повинна розширити сферу дії поточної директиви, включивши до неї примусові шлюби, незаконне усиновлення, використання сурогатного материнства, та збільшити підтримку жертв шляхом, зокрема: забезпечення права на притулок жертв; запровадження покарання для компаній, визнаних винними в торгівлі людьми; гарантування прав осіб з інвалідністю та належної підтримки, у тому числі шляхом призначення опікунів або представників дітям без супроводу батьків; надання дозволу суддям при винесенні вироку розглядати неузгоджене поширення сексуальних зображень або відео як обставину, що обтяжує покарання.

Нові правила набудуть чинності через двадцять днів після їх опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу», і держави-члени мають два роки для впровадження цих положень.

Боротьба з корупцією: депутати Європарламенту наполягають на суворіших загальноєвропейських заходах і санкціях²².

31 січня Комітет із громадянських свобод Європарламенту схвалив проект переговорного мандату щодо посилення правил проти корумпованих осіб, які приймають рішення на всіх рівнях ЄС, що базується на проекті антикорупційної директиви Європейської Комісії, яка посилить існуючу законодавчу базу. Звіт прийнятий 63 голосами – «за», 2 – «проти» та 2 – «утрималися».

Депутати Європарламенту внесли зміни до проекту антикорупційних положень з метою охоплення більшої кількості зацікавлених осіб у союзних процедурах. Депутати Європарламенту пропонують осіб, які приймають рішення в ЄС, додати до категорії «посадовці високого рівня». Положення також стосуються військових чиновників, вищих керівників державних корпорацій і керівних посадових осіб політичних партій, представлених у Парламенті. Депутати

²¹ Trafficking in human beings: deal on new EU rules. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240122IPR17024/trafficking-in-human-beings-deal-on-new-eu-rules>

²² Anti-corruption: MEPs to push for stricter EU-wide measures and penalties. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240129IPR17213/anti-corruption-meps-to-push-for-stricter-eu-wide-measures-and-penalties>

запровадили більш суворі покарання, зокрема щодо здатності правопорушника обіймати державні посади, позбавлення доступу до державного фінансування.

Держави-члени зобов'язані розробити антикорупційні стратегії, а інституції та агенції ЄС також повинні вжити відповідних превентивних заходів, включаючи створення спеціалізованих незалежних органів відповідно до стандартів, встановлених законодавством ЄС.

Мандат на переговори має бути затверджений на пленарному засіданні 26–29 лютого, після чого Парламент буде готовий розпочати переговори з державами-членами щодо остаточної форми законодавства.

Сексуальне насильство над дітьми в Інтернеті: депутати Європарламенту підтримують одноразове розширення діючих правил²³.

31 січня Комітет із громадянських свобод Європарламенту схвалив проект позиції Парламенту щодо розширення дії тимчасових правил із метою надання дозволу на виявлення матеріалів сексуального насильства над дітьми в Інтернеті. Це надасть можливість запобігти правовій прогалині, яка може утворитися в серпні 2024 року. Проект позиції прийнято 43 голосами – «за», 19 – «проти» і 4 – «утрималися». Депутати пропонують продовжити чинні правила до 3 травня 2025 року, однак наголошують, що зазначені правила не можуть бути продовжені далі.

Міжвідомчі переговори прийняті 49 голосами – «за», 17 – «проти» та 1 – «утримався». У лютому проект позиції буде оприлюднено на пленарному засіданні Європарламенту. Коли проект буде схвалений повністю, можна починати переговори, оскільки Рада вже затвердила свою позицію.

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*

²³ Child sexual abuse online: MEPs endorse one-off extension of current rules. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240129IPR17212/child-sexual-abuse-online-meps-endorse-one-off-extension-of-current-rules>